

BULLETTIN

De

Regenboog

Jaargang 49 nr. 4
sept. - nov. 2022

van de samenwerkende kerken in de Merenwijk
Leiden

Inhoudsopgave

Visie	1
Redactioneel	1
Thema Vredesweek 2022: Generatie Vrede	2
Medeleven	2
Wekelijkse bloemengroet	2
Viering rond Allerheiligen en Allerzielen, zondag 6 november	2
Allerzielen buiten	3
Uit het kernbestuur van de AKM...	3
De AKM en onze penningen	4
Gouden jubileum van het Regenboogkoor in de Merenwijk	6
Terugblik avond over de Psalmen	7
In de Kerktuin	7
Sint Maarten, vrijdag 11 november	8
Hulp gevraagd bij organisatie van St. Maarten	8
De Bijbel open	9
Gespreksgroep VIPs voor jongvolwassenen	9
Zin in de ouderdom	9
Liederen en muziek in de advents- en kersttijd	9
Vliegende Speeldoos, zaterdag 26 november	10
Film in de Regenboog	10
Poëziemiddag 31 oktober	10
Gesprek op Zondag: Inspiratie is een werkwoord	11
Laudato Si'	11
Santiago 2022	12
Diaconale info vanuit De Bakkerij	13
Onverwachte ontwikkelingen in de Fundacion	13
Ruach in Juigalpa	15
Assemblee Wereldraad van Kerken	17
Leiderdorp bruist	18
Agenda	20
Rooster	21

Visie

De Regenboog is een oecumenische geloofsgemeenschap voor denkers en doeners, voor iedereen die inspiratie en verbinding zoekt.

Vanuit verschillende tradities delen en vieren wij de liefde van Christus, zo kleurrijk als de regenboog.

In De Regenboog ben je welkom met je eigen verhaal en achtergrond.

In de voetsporen van Jezus willen wij verantwoordelijk leven met oog voor elkaar, mensen in de buurt en de wereld om ons heen.

Redactioneel

Een nieuw kerkelijk winterseizoen begint. Er zijn momenteel niet veel coronabesmettingen, zodat er weer volop activiteiten gepland worden in De Regenboog. Dit Bulletin staat dan ook vol met aankondigingen en uitnodigingen. Voor het eerst sinds de coronapandemie hebben we weer een agenda opgenomen achterin het blad.

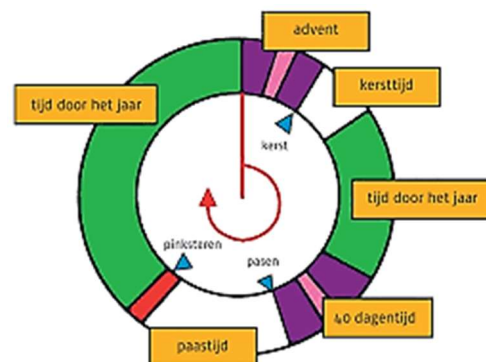
De Vredesweek is dit jaar van 17 t/m 25 september en heeft als thema: 'Generatie Vrede'. Informatie over de VredesOntmoeting op woensdag 21 september op het Stadhuisplein in Leiden vindt u op www.debakkerijleiden.nl. Informatie over de landelijke Vredeswandeling ('Walk of Peace') op zondag 25 september in Den Haag staat op www.vredesweek.nl.

De viering van het 50-jarig jubileum van onze geloofsgemeenschap is voorbij. Binnenkort viert het Regenboogkoor haar Gouden jubileum. Truus de Haan schreef er een leuk artikel over voor Het Leids Nieuwsblad. U vindt dit artikel ook in dit Bulletin.

Edo en Berry Elstak maakten deze zomer een fietstocht naar Santiago de Compostella. Edo beschrijft hoe hij deze tocht ervaren heeft. Misschien wordt u ook geïnspireerd tot het maken van zo'n tocht.

De diaconie heeft deze zomer afscheid genomen van twee sleutelfiguren van De Bakkerij: van Peterhans van den Broek als voorzitter van de diaconie van de Protestantse gemeente Leiden en van Ton Snepvangers als coördinator en RK Diaconaal werker van De Bakkerij. Beide personen vertellen hun verhaal.

Dit en veel meer leest u in het nieuwste Bulletin. De redactie wenst u weer veel leesplezier!

Indeling kerkelijk jaar

Thema Vredesweek 2022: Generatie Vrede

Van Jemen en Palestina tot Zuid-Soedan en inmiddels ook op ons eigen continent in Oekraïne: oorlog en geweld raakt mensen overal ter wereld. Gewapend conflict drijft miljoenen mensen op de vlucht, maakt ongelijkheid groter en werkt de klimaatcrisis in de hand. De oorlog in Oekraïne laat ons des te meer beseffen dat vrede geen vanzelfsprekendheid is, maar een gezamenlijk project waar élke dag aan moet worden gebouwd. Zeker in een tijd waarin de wereld om ons heen snel verandert, nieuwe dreigingen op ons afkomen en grote vraagstukken over veiligheid op tafel liggen. Het is nu belangrijker dan ooit dat de Generatie Vrede van zich laat horen!

Generatie Vrede verenigt burgers die in actie willen komen voor vrede, over grenzen en dwars door verschillen in huidskleur, gender en klasse heen. Van de generatie die zich nog herinnert hoe mensen massaal de straat op gingen tegen kernwapens, tot een nieuwe generatie jongeren die zich steeds meer zorgen maken over hún toekomst. De vredesbeweging anno 2022 verbindt jong en oud in een gezamenlijke missie voor een vreedzame wereld.

PAX gaat voorop in de strijd voor vrede. Al jaren bouwt PAX samen met vredesactivisten aan een wereld vol vrede. We geloven dat die toekomst begint met een sterke democratie, gewelddoos verzet en oprechte ontmoetingen tussen mensen om conflict te voorkomen. We eisen politieke actie, organiseren dialoog tussen strijdende partijen en staan op voor de mensen die de dupe zijn van militaire acties.

Tijdens de Vredesweek van 17 t/m 25 september 2022 brengt PAX Generatie Vrede samen om het gevoel van onmacht in deze onzekere tijden om te zetten in hoop. We leren over conflict en vrede in heden en verleden,

gaan de dialoog aan met verschillende generaties en zoeken antwoorden op de grote uitdagingen van onze tijd. Generatie Vrede is aan zet!

Bron: <https://vredesweek.nl/thema-2022-generatie-vrede>

Medeleven

Als u mensen kent, die eenzaam zijn, ziek, of om een andere reden misschien bezoek op prijs zouden stellen, wilt u dat dan doorgeven aan één van de pastores of aan het pastorale meldpunt.

Dank u.

Wekelijkse bloemengroet

De bloemen in de kerkzaal zijn na de dienst bestemd voor een ieder die daarvoor in aanmerking komt, als blijk van belangstelling van onze geloofsgemeenschap.

Indien u ons op daarvoor in aanmerking komende mensen wilt attenderen kunt u hun naam & adres / verpleegadres opgeven bij:

Maja van Spaandonk
Telefoon: 06 10036168
E-mail: [majavanspaandonk@gmail.com](mailto:mjavanspaandonk@gmail.com)

Viering rond Allerheiligen en Allerzielen, zondag 6 november

Op zondag 6 november gedenken we als samenwerkende kerken in de Merenwijk de overledenen uit onze geloofsgemeenschap. Tijdens de gedachtenis van de overledenen noemen we de namen van hen die ons dit

afgelopen jaar zijn ontvallen. Aan het licht van de paaskaars wordt voor hen een kaars ontstoken als teken dat de dood niet het einde is. Tijdens de dienst is er voor iedereen die dat wil gelegenheid om een kaarsje aan te steken voor overledenen die u persoonlijk wilt gedenken.

De viering begint om 10.00 uur. Voorgangers zijn pastor Willy Hoogendoorn en ds. Mirjam Buitenwerf.

Allerzielen buiten

Ook dit jaar willen we hen weer gedenken, die ons lief waren en ons ontvallen zijn. We blijven met hen verbonden over de grens van de dood heen. We geven daar uiting aan door een kaarsje op te steken, of een kaartje met de naam of een wens voor een dierbare, in de takken van de gedenkboom te hangen die in de kerkzaal staat. Net zoals in voorgaande jaren zal dit op 2 november plaatsvinden, na Hervormingsdag op 31 oktober en Allerheiligen op 1 november. Door flyers uit te delen in de Kopermolen zullen we hier de aandacht op vestigen zodat zoveel mogelijk mensen weten dat ze welkom zijn in de Regenboog. De kerk zal tussen 17.00 uur en 19.00 uur open zijn. Na twee jaren met strenge coronamaatregelen is het dit jaar hopelijk weer mogelijk dat degenen die dat willen ook even rustig in de kerkzaal kunnen gaan zitten. Daarna willen we hen in de Ontmoetingsruimte koffie of thee aanbieden en een luisterend oor als zij ergens over willen praten.

We zullen afsluiten met een kort bezinningsmoment om 19.00 uur.

Het samen gedenken, in onderlinge ontmoeting, geeft troost, omdat je zo ervaart er niet alleen voor te staan.

Welkom!

Willy Hoogendoorn – pastoraal werker
Anja Rijken, werkgroep Allerzielenbuiten

Uit het kernbestuur van de AKM...

Bij het schrijven van deze bijdrage kijk ik na één dag terug op het eindfeest van het 50-jarig jubileum van de Regenboog op 4 september 2022. In mijn openingswoord memoreerde ik daarbij heel bewust onze grondleggers en zei: "Al meer dan 50 jaar vormen protestanten en rooms katholieken hier één geloofsgemeenschap. En dat vieren we! Op 5 september 1971 werd door Pastoor Jan van Well en dominee Henk Hortensius in een bouwkeet in de Merenwijk in aanbouw de eerste viering gehouden. Ik noem hier graag en in dankbaarheid hun namen".

Beide pastores leven niet meer. Maar, de zoon van Henk Hortensius, nu zelf dominee, woonde ons feest bij en reisde uit Kampen naar de Merenwijk om ons te feliciteren. De opvolger van Jan van Well, Theo Scholtes kon tot zijn spijt niet aanwezig zijn en vroeg zijn zus om onze jubileumviering bij te wonen. Ze kwam vanuit Tilburg naar ons toe. Theo stuurde ons een brief met mooie woorden, die we hier afdrukken.

Konden we in 2021 vanwege corona nog niet met veel mensen in de Regenboog aanwezig zijn, nu een jaar later, kon dat wel.

We hebben van de nood een deugd gemaakt en er een feestjaar van gemaakt waarin we een groot aantal activiteiten hebben ontplooid, zoals de Zandtovenaar in september, Sint Maarten te paard op 11 november, meerdere keren hielden we een "Maal met een (levens)verhaal", er was een filmfestival in maart, een grote Inspiratiedag in mei, een viering met mensen van Exodus en een Groene Viering. Er waren natuurlijk ook gangbare activiteiten zoals ons open huis voor de viering van Allerzielen, het kerstfeest met weer een prachtig kinderkerstfeest, een uitgesteld nieuwjaarsconcert, regelmatig was er een kliederkerk voor de kleintjes en er ontstond een heus jeugdorkest!

We kijken terug op een mooi jubileumjaar!

Kernbestuur AKM

Het kernbestuur van de AKM, bestaande uit Mirjam Buitenwerf, Willy Hoogendoorn, Jan Vis, Peter Paulus, Swanette Jukema, Willy Menken en ondergetekende kwamen elke maand bij elkaar. Wat stond er op onze agenda? U kunt zich voorstellen dat het bedenken en uitwerken van feestelijkheden elke keer terugkwam, maar natuurlijk was er veel meer, zoals het besteden van ons budget, maar ook dachten we na over de stand van zaken van ons gebouw of hoe om te gaan met de vragen die van buiten op ons afkomen uit de kerken. Zo wil de Protestantse Gemeente Leiden (PGL) weten, hoe vitaal haar geloofsgemeenschappen zijn en vroeg ons om een vitaliteitsscan. Het RK Bisdome begon vanuit de wereldwijde vraag van Paus Franciscus aan een synodaal (samen op weg) proces.

Een Regenboog met minder mensen

En heel belangrijk is de vraag: hoe willen we werken aan een vitale Regenboog in dit tijdsgewricht waarin er ook bij ons minder mensen komen? Ook die realiteit willen we

onder ogen zien en ons zo goed mogelijk voorbereiden op een toekomst van een kleinere Regenbooggemeenschap.

Mirjam zei in het grote artikel in het Leidsch Dagblad (3 september j.l.) "De ontmoeting met God heeft niet alleen op zondagochtend plaats, je moet met je tijd meebewegen". Ofwel: we kunnen zoeken naar meer manieren om samen kerk te zijn. Dat geldt ook voor de manier waarop we samen ons (bestuurs)werk oppakken. Zo hebben we bijvoorbeeld ruim 2 jaar geleden de AKM opnieuw vorm gegeven met het idee om zo slagvaardiger te kunnen werken. We vinden dat we daar in geslaagd zijn, maar we zoeken nu ook naar manieren om dat breder voor onze hele geloofsgemeenschap te kunnen doen, zodat we genoeg sturingskracht hebben om deze 'lichte boot' te laten varen!

Urgent! Wie gaan mee sturen?

Bij dat laatste onderwerp wil ik u laten weten, dat ik na vijf jaar mijn functie als voorzitter van de AKM per januari 2023 ga beëindigen. Ik doe dit werk heel graag, maar ga nu aan andere zaken voorrang geven. Ik wil mijn functie natuurlijk zo goed mogelijk overdragen. Maar, u raadt het al, er is tot op heden nog geen nieuwe voorzitter gevonden.

Dit onderwerp, hoe leiding te geven aan onze prachtige geloofsgemeenschap, is dé uitdaging voor de Regenboog van dit moment. Wie wil een leidende rol vervullen in werkgroepen en meebesturen? Hoe zorgen we samen dat ook jongeren met meestal de belasting van werk en gezin en ook ouderen ieder naar eigen vermogen hun steentje kunnen bijdragen? En vooral: Hoe kunnen we het zo doen, dat we met plezier de Regenboog kleurig in de lucht houden? Kunnen we misschien daarvoor nieuwe en creatieve manieren vinden?

Uw bijdrage is meer dan welkom!

Truus de Haan
Voorzitter Algemene Kerkelijke Merenwijkraad

De AKM en onze Penningen

Het halfjaarverslag van de AKM is weer gemaakt. En de festiviteiten ter gelegenheid van ons 50-jarig bestaan zijn met een feestelijke viering op 4 september afgesloten. Veel subsidies hebben deze festiviteiten, ter gelegenheid van het 50 jarig bestaan, mogelijk gemaakt, de Gemeente Leiden, de Wijkvereniging Merenwijk, Protestantse Gemeente Leiden, het Bisdom Rotterdam, fonds Carolusgulden, fonds 1818, het Druckerfonds en het WOZ fonds. De jubileumactie voor Stichting 'Het Vergeten Kind' heeft op 6 september een stand van € 1.799,45. Een mooi bedrag voor deze stichting die zoveel kinderen deze zomer heeft geholpen aan mooie uitjes en herinneringen, waar op een andere manier geen geld voor aanwezig is in de gezinnen. Dank aan alle gulle gevers!

De opbrengst van onze eerste collecte, voor de geloofsgemeenschap zelf, is weer op het niveau van 2019. Na twee "coronajaren" met hoge opbrengsten, is het eerste halfjaar 2022 gelijk aan de opbrengst van 2019, het jaar voor de Covid-19 pandemie. De eerste collecte is bedoeld voor de onkosten van onze vieringen, de bloemen, muziek, organisten en kaarsen etc. Geef gul, ook als u thuis de viering met ons mee beleeft.

In de AKM is het 50 jarig bestaan afgesloten. We zijn blij te kunnen melden dat het ook dit jaar mogelijk is de Sint Maarten festiviteit te organiseren voor alle kinderen (en stiekem ook de volwassenen) van de Merenwijk. Sint Maarten zal de Merenwijk wederom bezoeken te paard, voordat de kinderen langs de deuren gaan. En er komt ook een vervolg op de Zingevingdag van 21 mei, de voorbereiding staat al in de startblokken. Houdt u de agenda van de Regenboog in de gaten via onze nieuwsbrieven en de website. Er zijn veel meer activiteiten gepland voor het najaar! Fijn dat het weer mogelijk is.

In het eerste halfjaar heeft de Regenboog vele giften ontvangen, bijna EUR 1500, hartelijk dank hiervoor. De collectegelden voor het tweede mandje, bestemd voor derden, het Algemeen Kerkenwerk van de Protestantse Gemeente Leiden, het RK Vicariaat Merenwijk, de Diaconale Stichting De Bakkerij Leiden, Kerk in Actie en RK gerelateerde fondsen, is in het eerste halfjaar 2022 gestegen ten opzichte van 2021. In 2022 EUR 3.691 en in 2021 EUR 2.867. Het grote verschil is de manier van vieren geweest tijdens de pandemie in 2021 en nu de live vieringen.

Datum viering	Eerste collecte: voor geloofsgemeenschap	Tweede collecte: voor bestemmingen buiten de Regenboog	
	Euro	Bestemming	Euro
3 april	165	Algemeen Kerkenwerk Prot.Gem.Leiden	124
10 april	165	Diaconie/De Bakkerij	157
14 april Witte Donderdag	165	RK Vicariaat	84
16 april Paaszaterdag	165	Bisschoppelijke Vastenactie	141
17 april Pasen	165	Kerk in Actie/Werelddiaconaat	159
24 april	165	Algemeen Kerkenwerk Prot.Gem.Leiden	86
1 mei	104	RK Vicariaat	97
8 mei	104	RK Roepingenzondag	80
15 mei	104	AKM jeugdwerk	103
22 mei	104	Kerk in Actie/Missionair werk	98
26 mei Hemelvaart	104	Algemeen Kerkenwerk Prot.Gem.Leiden	39
29 mei	104	Diaconie/De Bakkerij	83
5 juni Pinksteren	146	RK Pinksteractie/Ned. Missionaris	247
12 juni	146	Algemeen Kerkenwerk Prot.Gem.Leiden	94
19 juni	146	RK Vicariaat	125
26 juni	146	Algemeen Kerkenwerk Prot.Gem.Leiden	77

De inkomsten per maand voor de geloofsgemeenschap zijn gelijk verdeeld over de zondagen, omdat op de ING rekening van de AKM de giften voor de geloofsgemeenschap niet per week worden uitgesplitst.

Willy Menken, Penningmeester AKM

Regenboogkoor, foto door Piet Noteboom (met hulp van koorlid Lilian die enkele afwezigen erbij fotoshopte).

Gouden jubileum van het Regenboogkoor in de Merenwijk

Vijftig jaar muziek en samen delen van lief een leed!

door Truus de Haan

Willy, Coby en Dick van het jubilerende Regenboogkoor delen hun enthousiasme met mij over hun koor. Vijftig jaar bestaat het koor als kerkkoor van de Regenboog in de Merenwijk. Bijna net zolang als het moment waarop de eerste bewoners hun nieuwe flats betrokken.

Willy de Knecht kwam in 1971 met haar jonge gezin vanuit een krappe woonboot naar een ruime flat. Zij vertelt: In 1971 gingen wij in de Merenwijk wonen. In de Condorhorst, het tweede flatgebouw dat toen in de Merenwijk was gebouwd. Wij gingen al gauw naar de oecumenische vieringen, eerst in een bouwkeet, later in de aula van de scholen aan het Valkenpad. Op een zondag na de kerkdienst kwam er een dame naar me toe en vroeg me of ik mee wilde zingen in een koortje om de gemeente te ondersteunen bij het zingen van liederen. Het was Tiny Lagerberg. Zij deed die zondag de schriftlezing en ik herkende haar meteen. Ik had met haar een aantal jaren geleden op hetzelfde kantoor gewerkt, een oud-collega dus. Ik had er wel zin in, hield van zingen en er waren al 6 anderen die zich ook hadden aangemeld. In het begin oefenden we met de heer Van der Heijden op

donderdagavond bij hem thuis in de Arendshorst. Hij speelde op een heel klein orgeltje, dirigeerde tussendoor en zong mee als tenor. Het koortje groeide gestaag, en we kregen al gauw een echte dirigent.

Willy, nu dik in de 70, is al die jaren koorlid gebleven. Dat geldt ook voor Coby Noteboom en Dick Visser die inmiddels beiden ook al vele jaren meedoen. Voor alle drie was meedoen met de Regenboog, toen een bijzondere ervaring. Komend uit veel meer behoudende kerken in Scheveningen, Lisse en Valkenburg schrokken ze soms wel van de andere atmosfeer. "Mag dit wel?", vroeg Coby zich in die begintijd af. Hier gingen de dingen anders, werd ook anders gezongen, niet meer alleen trage psalmen vertelt Dick. En dan was er ook nog het samengaan van katholieken en protestanten. De beide pastores, pastoor Van Well en dominee Hortensius gaven voldoende vertrouwen om toch steeds mee te blijven doen.

Hoe houd je dat al die jaren vol, vraag ik. Dat komt, antwoordt Dick, door mijn ongelovigheid én omdat ik zo graag zing. Daar wil ik meer over weten! Dick vertelt: Als jongen in Scheveningen werden de Gezangen (met een hoofdletter!) door de vrouwen in klederdracht voorafgaand aan de kerkdienst op zondag gezongen, want dat mocht niet in de dienst. Dat waren dan alleen psalmen. Dick hield van de Gezangen en zong ze graag. Dat plezier in zingen is altijd gebleven. Ja, ongelovig was hij al vroeg, zegt hij met een twinkeling in zijn ogen. Dat had de dominee ook al in de gaten.

Die gaf hem bij zijn belijdenis een tekst over de ongelovige Thomas. En nu is er het koor dat hem bij de les, of beter bij de kerk houdt. Hij wil graag actief zijn, iets doen en zo bij de kerk betrokken zijn. En dat kan prima, door mee te zingen in het koor, maar ook door andere taken te vervullen.

Het koor telt 28 leden en zingt vierstemmig onder de bezielende leiding van Hendrik Vonk. Niet alleen ondersteunt het koor één keer per maand en bij feestdagen de vieringen in de Regenboog. Maar er gebeurt nog veel meer, er zijn concerten of zangprojecten en vroeger vooral trad men ook regelmatig op bij verzorgingstehuizen. Het koor gaat af en toe samen op pad en in het verleden was er bijvoorbeeld een uitwisseling met een koor uit Torun in Polen.

Uit alles blijkt, hoe sterk de band van de koorleden onderling is. Men kent elkaar en leeft intens mee met het wel en wee van de koorleden.

De rol van de dirigent is ook bij dit koor cruciaal. Men spreekt met veel waardering over de huidige dirigent en zijn voorgangers.. In de begintijd was dat Charles Perquin en lange tijd daarna Marja Goudzwaard.

Het Regenboogkoor zal haar jubileum in stijl vieren en zingt in de zondagse viering van 16 oktober, delen uit de Deutsche Messe van Schubert. Na de viering zal er een feestelijke receptie gehouden worden.

(dit artikel verschijnt ook eind september in het Leids Nieuwsblad)

Terugblik avond over de Psalmen

Ons 'nieuwe' Liedboek uit 2013 is een prachtige en veelzijdige bron van allerlei versies en berijmingen van de 150 bijbelse Psalmen. Op een avond in juni gingen we samen op ontdekkingsstocht door het

psalmgedeelte van ons Liedboek (liederen 1-150), onder begeleiding van pianist en gitarist Rieuwerd Buitenwerf. We begonnen bij de bijbelteksten zelf, en zagen dat er naast klaag- en lofpsalmen bijvoorbeeld ook Psalmen zijn waarin de dichter zijn vertrouwen op God uitspreekt, en we bespraken enkele stijlkenmerken van de bijbelse dichtkunst. Vervolgens keken we naar de manier waarop de bijbelse liedteksten op muziek zijn gezet, bijvoorbeeld in de Gregoriaanse traditie. We zongen samen Psalm 25e in de monastieke opstelling (tegenover elkaar en om beurten een vers); een bijzondere ervaring. Daarna gingen we door naar de Reformatie. We ervoeren dat sommige Psalmberijmingen van Petrus Datheen botsen met de ritmische melodie van het Geneefse Psalter (bijvoorbeeld Datheens berijming van Psalm 42). Het was dan ook niet voor niets dat Datheen een voorstander was van het zingen op hele noten. Isoritmisch zingen voorkomt die botsingen, en zorgt er bovendien voor dat gelovigen zich beter op de inhoud van de liedtekst kunnen richten. In de tweede helft van de avond was er ruimte voor modernere psalmberijmingen, bijvoorbeeld uit de Anglicaanse 19e-eeuwse traditie (150a, 'Geprezen zij God), uit Taizé (117d, Laudate omnes gentes) en uit Psalmen voor Nu (130c, 'Uit de diepten'). We sloten de avond af met het zingen van een mooie (van oorsprong Duitse) canon (98a, 'Zing een nieuw lied voor God de Here). Het was een interessante muzikale reis door de geschiedenis van de Psalmen en door ons inspirerende Liedboek!

ds. Mirjam Buitenwerf

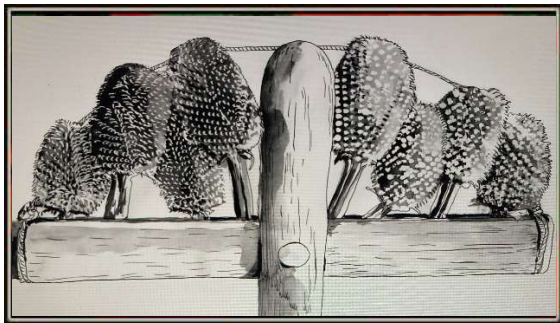
In de Kerktuin

Eind augustus schrijf ik dit stukje over het wel en wee in de kerktuin en u leest het medio september. Soms best lastig, maar deze keer staat er een eyecatcher aan het paadje vanuit de Regenboog

naar het fietspad.

Aan het eind ziet u aan de rechterkant een vrij hoge plant staan: de Grote Kaardebol (*Dipsacus fullonum*). Vroeger dacht men ten onrechte dat het een distel (in het Latijn *Carduus*) was. Vandaar de naam kaardebol. De plant heeft in augustus mooi gebloeid met lichtpaarse bloemetjes. Bijen zijn er dol op. Gelukkig blijven de uitgebloeide bloemen nog heel lang stevig. In de Elzas wordt de plant wel "wijwaterkwast" genoemd naar de vorm van de bloem en ik me dat wel voorstellen! Vroeger werden de stekelige bloemhoofden gebruikt bij het ruwen van lakense stof. Ze werden in een kruisvormige houder bevestigd, die over de stof werd gehaald waardoor die pluizig werd. Dat procedé was dit jaar te zien tijdens het Leidse kunstproject "Van kade tot zelfkant" waarbij op de traditionele manier een lap Leidse saai werd gemaakt. Die lap is nu te zien in museum de Lakenhal!

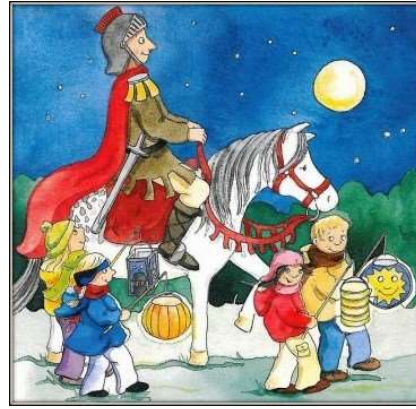

Ik hoop dat aan de voet van de kaardebol nog steeds de feloranje Oostindische Kers (*Tropeolanum majus*) bloeit. De zaden van deze plant werden in de 15e eeuw door de Spanjaarden meegenomen naar Europa vanuit Peru. De plant is vrijwel helemaal eetbaar: de bladeren en de bloemen hebben een wat peperige smaak. De zaden kunnen als kappertjes worden ingemaakt met azijn. Toch wil ik u vragen om ze dit jaar te laten zitten zodat de plant zich kan uitzaaïen. Volgend jaar kunnen we er dan misschien wel van uitdelen!

Heleen Gombert

Sint Maarten, vrijdag 11 november

Op vrijdag 11 november a.s. vieren we traditiegetrouw Sint Maarten. Kinderen gaan met hun mooi versierde lampionnen langs de huizen om voor de mensen een Sint Maartenliedje te zingen. En natuurlijk krijgen ze daar iets lekkers voor terug. In de Regenboog willen we ook dit jaar wat extra aandacht aan dit feest en deze heilige geven.

Het verhaal over Maarten als soldaat in het Romeinse leger wordt verteld, en we hopen dat hij ons met zijn paard ook echt komt bezoeken! Iedereen, jong en al wat ouder, is van harte welkom. Het feest begint aan het eind van de middag. De precieze tijden zijn nu nog niet bekend, dus houd voor meer informatie de website en/of onze digitale nieuwsbrief in de gaten.

Ds. Mirjam Buitenwerf

Hulp gevraagd bij organisatie van St. Maarten

Vorig jaar heeft de Regenboog voor het eerst een St. Maarten optocht georganiseerd in de Merenwijk. Ondanks de Corona-beperkingen en extra maatregelen, was het een groot succes. Veel kinderen van de Regenboog en uit de wijk kwamen met hun ouders of verzorgers de liederen zingen, om daarna St. Maarten en zijn paard te volgen naar het park achter de Regenboog. Daar heeft ds. Mirjam Buitenwerf het verhaal van St. Maarten aan de kinderen verteld en werd afgesloten met zang en (natuurlijk) snoep.

De werkgroep Kindernevendienst wil dit jaar weer een soortgelijke St. Maarten optocht organiseren, en kan daarbij extra hulp goed gebruiken. De werkgroep bestaat nog maar uit een paar personen, en het organiseren van dit soort 'evenementen' is best wat werk. We hebben een draaiboek gemaakt en de taken variëren bijvoorbeeld van een melding doen bij de gemeente, paard en ruiter regelen, flyers maken en verspreiden tot hulp op de avond zelf.

We willen half september beginnen met de voorbereiding. Als je wilt helpen bij dit leuke kinderfeest, dan kun je een mail sturen naar: els.frankhuijzen@zonnet.nl of bellen of een SMS/whatsapp sturen naar: 06-25643602.

Mocht je nu niet kunnen, maar wel willen helpen met Kinderkerst: dat gaan we vanaf half oktober weer organiseren en daar hebben we ook hulp bij nodig. Later zullen we hier nog een oproep voor versturen.

Els Frankhuijzen

De Bijbel open

De verhalen uit de Bijbel zijn al eeuwen oud, en zijn ontstaan in een heel andere tijd en context dan de onze. Dat maakt dat er altijd een vertaalslag nodig is om ze goed te kunnen begrijpen en te bekijken hoe ze in onze eigen tijd en context van betekenis kunnen zijn. Bij deze cursus lezen we iedere bijeenkomst een bepaald tekstgedeelte uit de Bijbel, bijvoorbeeld het gedeelte wat voor de zondagerna op het leesrooster staat. Er wordt uitleg over gegeven, we lezen verschillende vertalingen, en we praten samen verder over hoe wij nu tegen de tekst aankijken en hoe we hem in ons dagelijks leven kunnen meenemen. We komen bij elkaar op donderdagavonden in het najaar, steeds om 20.00 uur in de Regenboog: 22-9, 6-10, 20-10, 10-11 en 24-11. Meer informatie en opgave (liefst voor 6 september) bij ds. Mirjam Buitenwerf, ds.regenboog@gmail.com; tel. 06-40425789.

Gespreksgroep VIPs voor jongvolwassenen

'Volwassenen in Progress' is een groep van jongvolwassenen (ongeveer 30+) die ongeveer een keer in de maand bij elkaar komt om met elkaar over geloof en zingeving te praten. We hebben fijne en mooie gesprekken, en er zijn veel raakvlakken omdat we generatiegenoten zijn. Bovendien is het gewoon gezellig om elkaar te ontmoeten. Lijkt het je leuk om aan te haken? Neem dan contact op met Mirjam Buitenwerf. In het komende seizoen komen we op een donderdagavond bij elkaar, meestal bij een van de deelnemers thuis. De data voor het komende seizoen zijn: 29-9, 17-11, 15-12, 19-1, 16-2, 16-3, 20-4, 8-6 (afsluiting).

Contactpersoon: Mirjam Buitenwerf, tel. 06-40425789, ds.regenboog@gmail.com

Zin in de ouderdom

Een gespreksgroep voor mensen die samen met elkaar in gesprek willen over het thema 'ouder worden'. Wat komt hier allemaal bij kijken? Wat zijn de mooie dingen bij het ouder worden, waar kun je van genieten? Waar loop je tegenaan, en welke zingevingsvragen spelen er? Hoe kijk je terug op je leven? Wat wil je graag doorgeven aan volgende generaties? We laten ons bij onze gesprekken inspireren door o.a. (bijbel)teksten, gedichten, muziek of film. Dinsdagmiddagen van 14.00 uur tot 16.00 uur, van september t/m begin november: 13-9, 27-9, 11-10, 1-11, 15-11. Meer informatie en opgave bij ds. Mirjam Buitenwerf, ds.regenboog@gmail.com; tel. 06-40425789.

Liederen en muziek in de advents- en kersttijd

Wat is jouw favoriete kerstlied? Misschien is het 'Stille nacht', of 'Er is een roos ontloken'? In deze cursus bekijken we verschillende liederen die we in de kerk zingen rond Advent en Kerst, van dichtbij. We gaan op zoek naar de ontstaansgeschiedenis, en beluisteren verschillende versies van een lied. Soms blijkt de melodie van een geestelijk lied bijvoorbeeld terug te gaan op een populaire volksmelodie, of zijn er interessante verschillen tussen rooms-katholieke en protestantse versies van een lied. En natuurlijk bekijken we ook nieuwere liederen en muziek, en is er volop ruimte om samen te zingen! We komen bij elkaar op drie donderdagavonden in de adventstijd, steeds om 20.00 uur in de Regenboog: donderdag 1-12, 8-12 en 15-12. Contactpersoon: Mirjam Buitenwerf, tel. 06-40425789, ds.regenboog@gmail.com

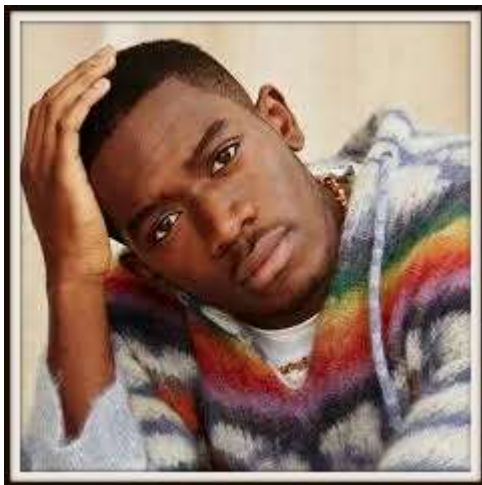
Vliegende Speeldoos, zaterdag 26 november (uitvoering om 18.30 uur)

Op zaterdag 26 november komen de acteurs en crew van theatergroep De Vliegende Speeldoos naar de Regenboog om samen met kinderen (groepen 3 t/m 8 van de basisschool) in 1 dag een prachtige voorstelling over het bijbelboek Esther op de planken te zetten. De uitvoering is diezelfde avond, om 18.30 uur, iedereen is daarbij van harte welkom. Wil je meedoen? Geef je op bij ds. Mirjam Buitenwerf, ds.regenboog@gmail.com, tel. 06-40425789.

Film in de Regenboog

Ook na het succesvolle filmweekend gaan we in het nieuwe seizoen '22-'23 weer samen film kijken. In de eerste helft hebben we twee films gepland en begin 2023 twee andere. De films starten altijd om 19:30 uur en worden in het Stiltecentrum vertoond. De toegang is vijf euro.

Donderdag 29 september

FARMING. (UK2018) onder regie van Adewale Akinnuoye-Agbaje, die ook een rol speelt. De film is enigszins autobiografisch. De Nigeriaanse Enitan komt in de jaren '80 terecht in een blank Brits pleeggezin. Hoewel zijn leven vanaf dat moment beter zou moeten gaan, is dit niet het geval. We volgen de ontwikkeling van de hoofdpersoon over meerdere jaren en zien welke keuze hij maakt en hoe dat in zijn leven doorwerkt. De jongen wordt de slaaf van de gevreesde leider van een racistische skinheadbende. Een welwillende mentor probeert de jongen vervolgens te redden van zijn ondergang in een laatste poging tot verlossing.

Woensdag 16 november

THE WIFE (UK2017) onder regie van Björn Runge. Met de steun van zijn vrouw Joan is Joe Castleman al jaren een succesvol schrijver. Op hoge leeftijd bereikt zijn carrière een hoogtepunt als

hij de Nobelprijs voor Literatuur in ontvangst mag nemen. Maar met het bereiken van dit hoogtepunt komen er ook een paar geheimen naar boven die jarenlang verborgen lagen onder hun allesomvattende liefde voor elkaar. Joan heeft haar eigen talent, dromen en ambities aan de kant geschoven om haar man te steunen, maar haar rotsvaste toewijding lijkt nu zijn hoogtepunt te hebben bereikt als meer en meer duidelijk wordt hoe de relatie tussen Joan en Joe zich in al die jaren precies heeft ontwikkeld. Is hun liefde hier voldoende tegen bestand of is het tijd voor Joan om te stappen uit de schaduw van haar man?

Edo Elstak

Poëziemiddag 31 oktober

Wij lezen gedichten die herkenbaar zijn en delen onze ervaringen op maandag 31 oktober van 14.00 tot 15.15 uur in de Regenboog. Het thema is "een dagje ouder". Ronald da Costa is onze gids.

Ernst en humor wisselen elkaar af. De dichters zijn o.a. Willem Elschot, Jean Pierre Rawie, Kreek Daey Ouwens, Marion Bloem, Remco Campert en Lieke Marsman.

Een middag om naar uit te zien en nu alvast in de agenda te schrijven.

Kosten €5,00. Opgave bij Anja Rijken, tel: 071 5216606
Ronald da Costa

Gesprek op Zondag: Inspiratie is een werkwoord

Het afgelopen seizoen stond voor Gesprek op Zondag (GOZ) in het teken van Zin, met als hoogtepunt de Inspiratiedag op 21 mei 2022. Die dag kwamen veel mensen bij elkaar om samen te zingen, bloemen te schikken, te koken, hun levensverhalen te delen enzovoort. Zoveel verschillende soorten zin, dat sprak ook mensen met zeer verschillende achtergronden aan.

Wij zijn geïnspireerd om hierop voort te bouwen: uitgaande van de begrippen 'bridging' en 'bonding' die we op 21 mei hebben geleerd. De onderlinge band bevestigen en versterken ('bonding') doen we met de bekende gesprekken op zondag na een viering. Met bruggen slaan naar de hele Merenwijk ('bridging') deden we op die dag ervaring op, en daar willen we mee verder gaan. Dat kan zijn in de vorm van een wijkfeest, een nieuwe inspiratiedag. Maar ook zullen we verder werken aan zingeving. We zullen zeker samenwerken met de Wijkvereniging en met Op Eigen Wieken.

Hoe we dat gaan doen, dat vraagt het nodige (denk)werk. Als je zin hebt om samen met ons daarover te denken en daar aan te werken, neem dan contact op met Peterhans van den Broek, peterhansvandenbroek@gmail.com.

Laudato Si'

Sinds enkele maanden is Ingrid Weitenberg lid van de werkgroep Laudato Si' van de Leidse parochie HH Petrus en Paulus. Deze groep organiseert activiteiten in het kader van zorgen voor de schepping en gerechtigheid. Omdat zij vermoedt dat ook mensen uit de Regenboog geïnteresseerd zijn in deze activiteiten, volgt hier wat informatie.

Ter overdenking

Luister naar de stem van de schepping. Elk jaar heeft de Scheppingsperiode een nieuw thema en een nieuw symbool. Het symbool dit jaar is de brandende struik van Exodus 3 en het thema is "Luister naar de stem van de schepping." De stem met wie alle schepselen God looft maar ook de stem die schreeuwt om hulp. Met de bosbranden in Frankrijk en elders in Europa, met hittegolven en droogte in ons eigen land, lijkt de brandende struik een heel toepasselijk symbool. Maar het is geen symbool van wanhoop. Integendeel, het vuur dat Mozes riep op de berg Horeb vernietigde de struik niet. Dit heilige vuur bevestigde dat God de kreten hoorde van allen die leden. Dit symbool van Gods Geest roept ons op om te luisteren naar de stem van de armen, de onderdrukten en alle schepselen tijdens deze Scheppingsperiode. De werkgroep Laudato Si' van de parochie heeft een programma in elkaar gezet om ons daarbij te helpen. Er zijn gebedsmomenten en activiteiten voor alle leeftijden. Iedereen is van harte welkom om bij het programma aan te sluiten.

Victoria Twist, namens de Laudato Si' Werkgroep

Zorg voor het milieu – wat kunt u doen?

- Plant uitsluitend biologische bollen deze herfst. Want met name in de bollenteelt worden veel chemische middelen gebruikt.
- Gebruik geen schadelijke pesticiden in uw eigen tuin. Er zijn genoeg natuurlijke alternatieven. Egels bv!
- Maak een egelpoort in uw schutting van 15 cm x 15 cm en voed de stekelige bezoekers met katten- of egelvoer.
- Maak gebruik van de Gft container. Op landelijke compostdag mag u twee gratis zakken compost halen voor uw tuin!
- Steekschuim (oase) is giftig en bevat microplastics. Gooi het nooit in het Gft bakje en zorg dat kleine stukjes niet in het rioolsysteem of bodem komen. Nog beter: Gebruik het überhaupt niet!

Laudato Si' in het nieuws

Laudato Si' team bij Nacht van de Vluchteling. In de nacht van 18 op 19 juni ben ik met een team van zes Laudato Si'-ers uit Leiden in beweging gekomen voor vluchtelingen. Getooid in Laudato Si' T-shirts en petten hebben we, met een loop van 40 km, €4.500 opgehaald. We waren geïnspireerd door de encyclieken Laudato Si' en Fratelli Tutti: "Vluchtelingen... moeten worden verwelkomd, beschermd, ondersteund en geïntegreerd." (Fratelli Tutti)

Ik dank alle Regenbogers voor hun royale sponsoring!! Fantastisch zoals jullie ons ondersteund hebben!!
Ingrid Weitenberg

Film met maaltijd

Vrijdag 30 september Film en Spiritualiteit: Broeder Zon, Zuster Maan. Romanuszaal Hartebrug 19 - 22 uur Een film over de H. Franciscus en het Zonnelied. Aan de film gaat een eenvoudige maaltijd vooraf (17.30 – 18.30u) Aanmelden via pw Marlene Falke-de Hoogh: m.dehoogh@hotmail.com

“Seeing stars” gaat echt gebeuren!

Het project “Seeing Stars” gaat echt gebeuren! In de avond van zondag 25 september gaan alle lichten rond de Sterrewacht uit! We gaan met z'n allen de nachtelijke hemel bewonderen iets dat wij in Nederland nauwelijks kunnen doen. Maar zoals kunstenaar Daan Roosegaarde vertelt: “De sterren zijn slechts een lichtknop van ons vandaan.”
Voor meer informatie over dit en veel andere mooie initiatieven zie <https://leiden2022.nl/activiteiten>

Ingrid Weitenberg

Santiago 2022

Berry en ik (Edo) zijn veilig teruggekeerd van onze fietstocht naar Santiago. Of zou ik moeten zeggen pelgrimage naar Santiago de Compostella. Wat maakt een tocht een pelgrimage? Met die gedachte begin ik aan een kort verslag van onze ervaringen. Pelgrimeren doe je in ieder geval met een doel voor ogen en dat is niet alleen het aankomen in Santiago maar vooral ook het onderweg zijn. Ons doel was vrij simpel: door de drukte van alle dag zijn de momenten dat je echt samen bent vrij spaarzaam. Wat gebeurt er als je een langere periode alleen maar elkaar hebt en je elke dag als een nieuwe ontdekking kunt ervaren?

In de voetsporen van

Als je zo op weg bent zijn er momenten dat je je realiseert dat je de voetsporen volgt van vele miljoenen mensen. Waarvan sommigen gedwongen als boetedoening op weg waren, anderen die het meer als zoektocht ervoeren. Om te zien wat zij zagen bezochten we de eeuwen oude plaatsen die als kralen aan een ketting de route markeren. Dat vertaalde zich voor ons in het bezoeken van kerken. In elk kerkgebouw, van kathedraal tot kapel, ben je met hen verbonden. Maar dat geldt ook voor kastelen en oude stadjes omringt door singels en muren.

Gaandeweg ontdekten we ook dat de route een zeker economisch doel dient. De pelgrims vormen in sommige dorpjes de hoofdbron van inkomsten. Het had daarom kennelijk wel zin om te zorgen voor afbeeldingen en sculpturen van de heilige Jacobus – we hebben er tientallen gezien – om de argeloze pelgrim te verleiden tot een bezoekje.

Genieten

Hoe langer ik van huis was, hoe meer ruimte er vrij kwam voor nieuwe indrukken. In het begin dacht ik nog weleens aan de dingen die ik anders gedaan zou hebben: een Nieuwsbrief, een vergadering een repetitie. Maar gaande weg kwam daar het genieten van het moment voor in de plaats. Ik verbaasde me over het prachtige ochtendlicht. Als je zolang buiten bent werkt de natuur sterker op je in. Ik heb genoten van de intense geuren van bloemen en planten waar we langsreden. Het kleurenspeel van velden en bossen in het voorjaar. Maar ook simpel genoten van een goede maaltijd.

Helemaal vrij?

Je hoeft niks, maar je moet wel in leven blijven en je wilt 's avonds wel ergens kunnen uitrusten. Dat verstoort eigenlijk het vrije gevoel. Je moet boodschappen doen en wel zodanig op tijd dat je niet als een gek naar een winkeltje moet zoeken op het moment dat ze er niet zijn en je eigenlijk al zou willen eten. We zochten steeds naar die balans van onbezorgd fietsen en de juiste verzorging hebben. Dat lukte dan niet altijd wat er op neerkwam dat de lunch weleens bestond uit een energiereep langs de kant van de weg. Gelukkig hebben we niet in de openlucht hoeven slapen al was dat een paar keer pas laat op de dag duidelijk. Maar klopt de logistiek dan is het ontspannend.

Fysiek en mentaal

We fietsten vele uren per dag. Dat was op gezette tijden best inspannend. Gecombineerd

met de noodzakelijkheid van het dagelijks leven creëerde dat de afwisseling tussen fysiek en mentaal. 46 dagen fietsen dat zijn heel veel uren waarin ik enkel met mijn eigen gedachten bezig was. Vooral in Spanje maakte de infrastructuur het naast elkaar fietsen onmogelijk. Dan bleef de conversatie beperkt tot wat kreten en aanwijzingen als Berry of ik weer iets moois had gezien wat we wilden delen.

Ontmoetingen

Het blijft bijzonder dat er zoveel mensen tegelijkertijd onderweg zijn met hetzelfde eindpunt. Dat vormt de gezamenlijke basis voor de gesprekken die we hadden met wildvreemde mensen. We waren ook bewust opzoek naar die contacten. Vandaar dat we niet alleen van B&B's gebruik hebben gemaakt maar ook van de Jaquaires/hostels en andere overnachtingsplaatsen die de route rijk is.

Mooie momenten

Een vraag die ik bij terugkomst vaak kreeg was: Wat was je mooiste moment?" Moeilijk te zeggen. Zelfs nu ik druk bezig ben met het samenstellen van een fotoboek en die momenten weer de revue passeren. Was het de ontmoeting in Lusignan of het feit dat in Villa-de-Dornas bij 'gelukkig toeval' toch een oud baasje speciaal voor ons de kerk openmaakte en ons met een prachtig verhaal rondleidde.

Zeker, ook in Santiago zelf. Het magische moment dat de Botafumeiro door de kathedraal zwaait. Ik zou niet weten waarom

de een mooier zou moeten zijn, maar bijzonder momenten waren het allemaal.

Indrukwekkend

Wat hebben mensen voor hun geloof veel fysieke arbeid verricht. De enorme kerken in de verschillende stijlen hebben een blijvende indruk achtergelaten. Wij wonen in een gesecculariseerd gebied, maar hier ervoeren we dat het nog een deel van het dagelijks leven uitmaakt. Het was bijna altijd zo dat welke kerk we ook bezochten er mensen devoot en in eerbied aan het bidden waren.

Het Einddoel bereikt

Op 17 juni reden we Santiago binnen. Mooi is dat dat gebeurt vanaf een heuveltop in de omgeving. We zagen de kathedraal in de verte liggen. We moesten dan eerst nog die heuvel af om daarna de klim te maken naar het plein in het hart van de stad.

Daarmee was niet alleen een fysiek einddoel bereikt maar kijken we terug op een tocht waarin we met elkaar, en dat geldt ook voor de mensen die we ontmoetten, veel quality-time hebben kunnen delen.

Edo Elstak

Diaconale info vanuit De Bakkerij

Life is a mission

Fotograaf Melle van der Wildt

Life is a mission. Peterhans van den Broek (75 jaar) is ervan overtuigd: je hebt het leven gekregen en maak er iets van! Het contact met anderen en dienstbaar zijn aan anderen. Het geeft hem veel plezier en voldoening. In 1986 werd hij voorzitter van de Hervormde Diaconie. Het jaar waarin diaconaal predikant Anton Dronkers net was begonnen De Bakkerij nieuw leven in te blazen. Het werd een periode van verbouwen, een nieuwe weg zoeken, ontwikkelen en opbouwen, waarin De Bakkerij

zijn plaats opnieuw in het Leidse had verworven.

Van 2001-2017 had Peterhans geen bestuurlijke functie bij De Bakkerij, maar bleef hij naast zijn werk als internist-infectioloog betrokken bij het werk van De Bakkerij. Alleen al doordat zijn vrouw Henriëtte volop bezig was bij de diaconie. Actief hielp hij mee bij het organiseren van het symposium rondom het 25-jarig bestaan van De Bakkerij.

Opnieuw voorzitter

In 2017, inmiddels een aantal jaren gepensioneerd, wordt Peterhans opnieuw voorzitter. Nu van de diaconie van de Protestantse gemeente te Leiden. Daar lag een taak: het bestuur dichterbij de dagelijkse gang van zaken in De Bakkerij brengen, direct betrokken bij besluiten betreffende communicatie, verbouwingen, personeelszaken, fondsenwerving etc. Peterhans streefde na dat het bestuur hier haar rol en verantwoordelijkheid pakte en dat is gelukt. Ook pakte Peterhans het dossier 'de hofjes' op wat al zo'n 15 jaar sudderde binnen het bestuur. De regels waaraan de Stichting Hofjes van de Diaconie als kerkelijke diaconale organisatie gehouden was, waren niet meer van deze tijd. En zo werden de statuten gewijzigd en werd de Stichting Zeven Leidse Hofjes opgericht.

Over De Bakkerij

Als ik vraag of De Bakkerij na al die jaren nog steeds onderscheidend is in het Leidse zegt Peterhans vastberaden: absoluut! *'Helpen waar geen helper is'* staat ook

vandaag de dag nog als een huis. Lag de nadruk vroeger op iets nieuws ontwikkelen en opbouwen, nu is er een volgroeide, levendige organisatie, die nog altijd op zijn tijd een luis in de pels van de gemeente of waakhond is.

Afscheid, maar niet helemaal

Peterhans nam op 17 juni afscheid als voorzitter van het Dagelijks Bestuur van de diaconie.

Na zijn afscheid zal hij bij de verbouwingsplannen rondom de Haarlemmerstraat de nieuwe voorzitter Lex Dekkers waar nodig nog ondersteunen. En zal hij belangstellend het werk blijven volgen van De Bakkerij. Er komt meer ruimte om te wandelen, fietsen, reizen, puzzelen, lezen en

niet-bestuurlijk vrijwilligerswerk zoals bij Een Goede Buur en Schuldhulpmaatje.

Met onze hartelijke dank

Peterhans, dank voor jouw betrokkenheid, kritische, opbouwende en positieve inbreng en de vele persoonlijke speeches. Schuif je nog eens aan aan de koffietafel in de Ovenruimte?

Paula van Kalmthout

Mijn verhaal: Het is mooi geweest

Het is mooi geweest. Prachtig, uitdagend, verrassend en vooral ook hartverwarmend. Maar na vijftien en een half jaar was het voor mij ook tijd om er per 1 juli een streep onder te zetten.

Het is mooi geweest. Tijd voor iets nieuws, een nieuwe generatie, vers bloed en frisse ideeën om de erfenis van ds. Anton Dronkers weer in een nieuwe fase te brengen. De Bakkerij is sinds haar opening in 1986 uitgegroeid tot een inspirerende plek waar hulpverlenende projecten en organisaties elkaar op informele wijze dagelijks versterken en ondersteunen.

Binnen dat warme nest voor bevlogen mensen dat ook vaak dienstdoet als kraamkamer voor nieuwe initiatieven, functioneert het team van De Bakkerij vaak als een Gideonsbende. Klein en wendbaar, als een aanjagend vliegwiel, dat de basis legt voor de komst van een straatpastor, de geboorte van een vrouwen netwerk in Leiden, de inzet van jobcoaches in een stichting als De Werkwissel en een vangnet als COOL, het Actiecomité Opvang Ongedocumenteerden Leiden. Binnen een week een pop-up kledingwinkeltje openen voor vluchtelingen, bij de komst van Syrische vluchtelingen een theaterproductie op poten zetten om draagvlak te creëren, in no-time een noodfonds genereren voor ongedocumenteerden na de sluiting van de

bed-, bad- en broodvoorziening, jaarlijks honderden jongeren activeren om de zeven werken van barmhartigheid in praktijk te brengen. Wie wil dat nou niet?

De Bakkerij is heilige grond, een plek waar heel wat mensen zich geroepen weten om het beste wat ze in huis hebben in te zetten voor het welzijn van kwetsbare naasten. Dat was het al die jaren ook voor mij en ik heb er met volle teugen van genoten.

Afscheid nemen is niet echt mijn ding. Op de laatste dag met de vertrouwde club nog een kopje koffie drinken in de Ovenruimte, even zwaaien, als vanouds de poort uitlopen en weten: het is mooi geweest. Dat zou geweldig zijn.

Dank. Heel veel dank. Het was mij een voorrecht en groot genoeg te mogen werken in De Bakkerij. Ik heb genoten van mijn werk en de mensen om me heen en neem na gedane arbeid nu bewust afstand van mijn oude werkveld om mijn opvolgster, ds. Judith van den Berg, en andere teamgenoten niet in de weg te lopen en met mijn vrouw ook met volle teugen te genieten van mijn aanstaande pensioen.

Over twee jaar hoop ik wellicht weer eens aan te mogen kloppen bij De Bakkerij om promotie te maken als vrijwillig balie-medewerker. Dat lijkt me echt een topbaantje.

Ik wens De Bakkerij veel succes toe in de komende jaren en Gods zegen. Ik zal met heel veel belangstelling de nieuwe ontwikkelingen vanaf de zijlijn blijven volgen. Hou elkaar vast, geef elkaar ruimte en vertrouwen, haal het beste in elkaar naar boven en geniet ervan. Het ga jullie goed.

Ton Snepvangers
Oud-Coördinator en RK Diaconaal Werker

Bron: Nieuwsbrief juni 2022

Onverwachtse ontwikkelingen in de Fundacion Ruach in Juigalpa

Sinds 15 augustus ben ik niet meer verbonden aan de Fundacion Ruach als coördinatrice van het gemeenschapshuis (waar 6 personen met intellectuele beperking wonen) en de activiteitenclub. Functie die ik heb vervuld vanaf het begin, 6 jaar geleden, nadat we

daadwerkelijk aan de slag konden met de plannen iets te kunnen betekenen voor mensen met beperkingen en hun families, na een maandenlange voorbereiding. De Fundacion gaat, voor zolang ze het volhouden, door.

Of er voor mij nog een rol ligt t.a.v. de huisgenoten, mocht de Fundacion toch binnenkort ter ziele gaan, zal de tijd leren. Voorlopig blijf ik daar nog wel voor in Nicaragua.

Ik dank jullie, gevers via gebed en collectes in de Regenboog van harte voor alle ondersteuning, meeleven en liefde, die mede mogelijk hebben gemaakt dat we iets moois neer hebben gezet. We hebben gezaaid. Het was de moeite waard! We hebben getoond dat het kan! Moge de dankbaarheid sterker zijn dan de rouw!

En korte uitleg hoe het zo ver heeft kunnen komen...

Een ongezonde situatie

Sinds het begin heeft de Fundacion vrijwel hetzelfde bestuur. Niet gezond. Zeker niet als het bestuur weinig in staat is om fondsen te werven om het sociale werk draaiende te houden en de Fundacion een stevige basis te geven. In augustus 2021 waren er opnieuw verkiezingen. Ik deed mijn best te beïnvloeden dat er nieuwe mensen benoemd zouden worden, maar het mocht nauwelijks baten. En mijn verwachtingen t.a.v. de prestaties van het nieuwe bestuur waren niet positief. Afgelopen jaar heeft aangetoond dat het 'nieuwe' bestuur inderdaad haar deel van de verplichtingen overeengekomen met Vivir Juntos, de hoofd-donateur (opgericht in Nederland met als doel ons werk in Juigalpa te ondersteunen) niet na kon komen. Waardoor Vivir Juntos, na veel mails over en weer, in juni jl. de weloverwogen, maar moeilijke beslissing nam de jarenlange geldzendingen naar de Fundacion te beëindigen. Want een Fundacion die niet in staat is aan eigen fondswerving te

doen, is te kwetsbaar en kan op elk moment ten onder gaan.

Vanaf juni tot eind juli heerste er een grootste stilte in de Fundacion en het bestuur liet zich niet horen. Toen er opeens in een recordtempo vergaderingen werden gehouden en er besloten werd, hoe verder te gaan. Ik was die dagen net een paar dagen vrij en niet in Juigalpa.

En toen

De 4^e augustus had ik een vergadering met het bestuur waarin de boodschap was dat, door gebrek aan fondsen ik per 15 aug. ontslagen zou worden. Deze boodschap kwam voor mij als een volslagen verrassing. Klap 2: In Nicaragua is er een wettelijke opzegtermijn van 15 dagen. Zelfs die werd niet in acht genomen. Terwijl in mijn geval de boodschap betekende: geen werk meer maar ook geen huis meer, daar ik in het gemeenschapshuis woonde...

En als klap op de vuurpijl: dat ik Jonathan mee moest nemen...

Het bestuur neemt nu de verantwoordelijkheid van het huis en zijn bewoners op zich. M.b.v. enkele medewerkers die blijven. Want er is nog een beetje geld. In de hoop om toch nog fondsen te vinden of ergens onderdak te kunnen regelen voor de huisgenoten.

Dus dat er geen geld meer is, is relatief. Dat het een mooi argument is om mij aan de kant te zetten is een feit. Ook vermoed ik dat persoonlijke belangen meespelen daar het salaris van de administratrice (tevens presidente van het bestuur) gegarandeerd is tot november.

Maar de meest gedupeerden van deze beslissingen zijn de huisgenoten. Abrupte veranderingen in de mensen die hen begeleiden en minder kwaliteit van zorg, door nauwelijks ervaring in het werken met mensen met beperkingen.

Laatste week als coördinatrice

Graag wilde ik de laatste week met allen van het huis, op een waardige manier afsluiten. Met de huisgenoten zijn we nog een dagje naar het strand geweest, gingen alsnog naar het zwembad en zondag was net ons maandelijkse uitstapje naar een boerderij gepland, waar de huisgenoten van het paardrijden genoten en een heerlijk maal kregen.

Dit keer hadden we een Dankdienst georganiseerd in aanwezigheid van een pater, om onze dank te uiten voor al die jaren van samenleven en de vele zegeningen die we hebben ervaren. Een mooi slot!

Hoe gaat het met mij?

In de laatste werkweek lukte het me, met hulp van vrienden een huisje te vinden waar ik me thuis zou kunnen voelen, met Jonathan.

In diezelfde week begon ik aan mijn verhuizing met hulp van andere vrienden. Alles verliep soepel en sneller dan verwacht.

Sinds 14 augustus wonen we daar nu naar tevredenheid. Jonathan zal een tijd nodig hebben om aan zijn nieuwe huis en leefsituatie te wennen door zijn intellectuele beperking en autisme.

En nu?

Voorlopig neem ik eerst wat tijd om van de intensieve laatste weken bij te komen. Gelukkig heb ik veerkracht en kan ik het leven accepteren zoals het komt. Wetende dat aardbevingen in het leven soms nodig zijn om iets anders te kans te geven boven te komen. Want dat de sfeer in de Fundacion al jaren niet echt goed was, is een feit. En daarom voel ik ook wel een bepaalde verlichting! Het doet zeer, hoe mijn rol officieel tot een einde is gekomen. Ok, ik huil en geef de wonde de tijd om te helen. Gelukkig blijf ik de innerlijke rust en vrede voelen. Heb veel om dankbaar voor te zijn. En heb vertrouwen in, en ben nieuwsgierig naar wat komen gaat...

Astrid Delleman, ajdelleman@zonnet.nl

Assemblee Wereldraad van Kerken

De 11e assemblee – waar alle lidkerken van de Wereldraad samenkomen voor gebed, viering, afstemming en verbinding – vindt dit jaar van 31 augustus t/m 8 september plaats in Karlsruhe in Duitsland met ongeveer 4000 deelnemers, waaronder een 50-tal uit Nederland. Op de website van de Raad van kerken in Nederland worden elke dag enkele ervaringen van deelnemers gepubliceerd. Hieronder vindt u een bijdrage van Marijke van Duin van de Doopsgezinde broederschap onder de titel 'Oorlog en de klimaatcrisis'.

Het is zaterdag hier in Karlsruhe, tijd voor excursies. Maar ik ga niet mee, te moe. Want ik ben hier al ruim een week, vanwege een vergadering van de klimaatwerkgroep van de Wereldraad voorafgaand aan de assemblee.

Tot mijn vreugde wordt de klimaatcrisis nogal eens genoemd in de bijeenkomsten hier. Zou

het dan eindelijk zover zijn dat de kerken wereldwijd hun ogen openen en actie gaan ondernemen? We zullen zien. Eerst maar eens proberen het woord 'klimaatcrisis' in de officiële documenten te krijgen. De jongeren hebben er gistermiddag hun best voor gedaan met een vlammeende klimaatbetoging.

Het hoofdthema gisteren was Europa, en oorlog. Natuurlijk ging het over Oekraïne, maar ook over oorlogvoeren in het algemeen. Wij Europeanen dachten na de Tweede Wereldoorlog dat het wel klaar zou zijn. Helaas is niets minder waar gebleken.

Hoe erg dat ook is, er is nog een veel grotere oorlog gaande. En ook daarin heeft Europa een groot aandeel. Wat dacht u van mensen in de Filipijnen die één van hun kinderen als sexobject moeten verkopen in ruil voor voedsel? Want hun land is afgepakt door – óók Europese – bedrijven voor grote monoplantages. Wij willen immers een lekker ruikend shampooetje.

Of wat dacht u van Keniaanse gezinnen die huis en haard moeten ontvluchten vanwege extreme droogte, waardoor ze geen water en eten meer hebben? Velen zijn al omgekomen. In Nederland horen we er vrijwel niets over: wij moeten immers braaf blijven consumeren om de zakken van rijke aandeelhouders verder te spekken.

Schaamte

Als u denkt dat ik dit verzin kan ik u uit de droom helpen. Dit zijn getuigenverslagen van deelnemers hier. Zulke directe ontmoetingen en uitwisselingen zijn het mooie, maar ook het bitter confronterende van zo'n assemblee. Ik ben er inmiddels op voorbereid: als witte vrouw uit een rijk land geniet ik

van de ontmoetingen, maar loop me steevast ook rot te schamen.

Schaamte over de situatie nu, maar ook schaamte over de situatie vroeger: kolonialisme, slavernij, uitbuiting. We denken wel dat dat achter ons ligt, maar dat is niet zo. Onze welvaart is nog steeds gebaseerd op een in-en-in onrechtvaardig economisch systeem, dat dood en verderf zaait onder mensen, dieren en de natuur, onder andere door klimaatverandering. Dát bedoel ik met 'die andere oorlog'.

Want een oorlog is het. De slachtoffers – in het Zuiden, maar ook in ons eigen land – pikken het namelijk niet meer. Ze staan op en eisen gerechtigheid. Als rijke christenen zijn we geroepen naar hen te luisteren, luisteren en nog eens luisteren. Hopelijk verwerven we daardoor voldoende inzicht om door het onontkoombare proces van schaamte heen te gaan. Dat moet, er is geen andere weg. Alleen dan kunnen we ruimte vinden om te leren delen en de dingen anders te organiseren. Namelijk inclusief: gericht op het welzijn van allen en de natuur in den brede, in plaats van op de portemonnee van enkelen.

Samenwerking vereist

Voordat het zover is zullen er nog heel wat slachtoffers vallen. Ook al omdat er geen schot zit in de klimaatonderhandelingen van de Verenigde Naties. Een paar jaar geleden leek het erop dat internationale samenwerking bovenaan de agenda van de wereldpolitiek stond. Alsof men eindelijk inzag dat de grote problemen van deze tijd alleen gezamenlijk aangepakt kunnen worden. Maar inmiddels zitten we met diverse spanningen (China-VS) en oorlogen (Rusland-Oekraïne/het Westen) waardoor de internationale samenwerking onder grote druk komt te staan. En dat kunnen we ons simpelweg niet permitteren. We hebben nog maar een paar jaar de tijd om de klimaatcrisis enigszins om te buigen. Samenwerking is daarvoor een absolute vereiste.

Des te meer reden voor de christelijke wereldgemeenschap, en andere wereldreligies, om oorlogvoeren in welke vorm dan ook scherp te veroordelen en zich tot het uiterste in te spannen dat te voorkomen. Door diplomatie, en door zich uit te spreken tegen investeringen in wapentuig en -handel; zich uit te spreken tegen een financieel/economisch systeem dat enkelen astronomisch verrijkt en tegelijk velen de dood injaagt of in armoede en ellende stort; zich uit te spreken tegen een mentaliteit die onze aarde als bezit ziet en haar gaandeweg vernietigt. En bovenal zich daarnaar te gedragen.

Wij christenen menen dat we morele autoriteit bezitten. Dat geldt zeker voor veel kerkleiders die hier rondlopen. Of dat werkelijk zo is zal wat mij betreft onder meer moeten blijken uit de uitkomst van deze assemblee. Echt overtuigd zal ik pas zijn als de christelijke gemeenschap voorbij papierwerk, theorie en theologie daadwerkelijk in actie komt.

Niet voor niets ben ik doopsgezind: 'daden gaan woorden te boven'!

Marijke van Duin

Doopsgezinde broederschap, adviseur in Karlsruhe
Lid klimaatwerkgroep Wereldraad van Kerken

Bron:
<https://www.raadvankerken.nl/nieuws/2022/09/oorlog-en-de-klimaatcrisis/>
3 september 2022

Leiderdorp bruist

U denkt nu waarschijnlijk dat ik gemist heb dat de gemeenteraadsverkiezingen al zijn geweest. De titel zou namelijk zomaar de naam van een plaatselijke partij kunnen zijn.

Maar dat bedoel ik niet, eigenlijk bruist het bij mij, maar het heeft wel met Leiderdorp te maken. De vorige column ging over inspiratie (of niet) en deze bijdrage borduurt daar op voort.

Eerder dit jaar kreeg ik op zaterdagochtend per whatsapp een noodoproep van Bertien. Zij ging voor in de Scheppingskerk (te Leiderdorp dus, mocht u zich dat nog afvragen...) en wegens corona was er ineens geen organist meer beschikbaar. Ik was wel in de gelegenheid en vanaf het moment dat ik de liturgie kreeg toegezonden bruist het dan in mijn hoofd. De laatste keer dat ik in de Scheppingskerk was is minstens 37 jaar geleden... maar ik wist nog wel wat voor orgel daar stond. Toen ik in mijn jeugd in Leiderdorp woonde hebben we met onze lagere school (toevalligerwijs ook 'De Regenboog' geheten) daar een grammofoonplaat opgenomen. Voor de lezers die niet weten wat dat is, gewoon even Google gebruiken. Het 'schoolkoor' werd begeleid door meerdere musici, waaronder mijn vader op het orgel waar ik op moest spelen. Ik herinner mij nog dat ik bij één lied mijn vader moest helpen met registreren (lees: heb vrijwillig geassisteerd).

Uiteraard, dat doet elke organist, zoek ik dan direct de 'dispositie' op: de samenstelling van alle klankkleuren op het betreffende orgel. Geheel anders dan het onze, het is veel meer een barok-georiënteerd orgel. Dat betekent dat er veel hogere klankkleuren op zitten, en veel scherper klinkt dan ons orgel. Het is ook groter, wij hebben dertien registers, het Leiderdorpse orgel heeft er achttien. Dat vergt dus een heel andere invulling qua muziekstukken en manier van improviseren. Maar dan begint het te bruisen, de rest van de zaterdag zijn mijn muzikale hersencellen al bezig met nadenken over de te spelen muziek. Maar de definitieve invulling weet ik pas op de zondag zelf, want je moet ter plekke uitvinden wat wel goed klinkt en wat niet.

Maar het was prettig te constateren dat het geheel niet zo scherp was als de dispositie deed vermoeden. Ik heb al eerder eens geschreven over William Lloyd Webber

(de vader van de bekende Andrew Lloyd Webber) en zijn muziek die ik altijd en overal meeneem. William heeft mij zoals altijd bijzonder goed geholpen, ook op zo een 'barokorgel' doet zijn muziek het verrassend goed!

Ik had van tevoren wel de tip gekregen om niet te hard te begeleiden, de achterste rijen zouden daar last van kunnen hebben. Naar ik aanneem werden dan meer specifiek de mensen bedoeld die daar zouden plaatsnemen, maar ik heb de tip ter harte genomen (ja, u leest het goed). De achterste rijen bleken nog steeds gevuld tijdens het slotlied, dus ik heb ze niet weggejaagd. Maar u kent mij, dus bij het slotcouplet bruiste Leiderdorp behoorlijk. Even voor de liefhebber, met de Mixtuur, Cornet en Trompet van het Hoofdwerk (onderste klavier) en de Fagot 16' van het Pedaal erbij, heeft dat orgel een behoorlijke impact. Dat zijn allemaal registers die wij niet op ons orgel hebben (hoeft ook niet, typische Nederlandse registers zoals een Cornet horen helemaal niet op een Engels orgel thuis), dus het is leuk om er eens gebruik van te kunnen maken! Met excuses aan de achterste rijen...

En ik schreef al eerder dat elk orgel uniek is, zo is de speelaard anders, heeft dit orgel zwarte toetsen die normaal wit zijn en andersom (dat hadden wij in de Regenboog trouwens ook op het oude Heyligers elektronische orgel) en zitten al die registers op een andere plaats. Dat laatste is wennen, ik wissel tijdens het spelen en zingen vaak van klankkleuren en waar ik in de Regenboog met mijn ogen dicht de juiste registerknoppen kan vinden is dat dan ineens anders. Zo moest ik mij voor de buitenste rijen registers letterlijk naar links en rechts buigen om erbij te kunnen.

Maar goed, uit de reacties na afloop bleek in elk geval dat men mijn aanwezigheid heeft gewaardeerd. Ik heb mijn aanwezigheid ook gewaardeerd, het is altijd leuk om op een ander orgel te spelen. Maar ik kijk ook alweer gewoon uit naar de volgende viering op 'mijn' / ons fraaie orgel!

Frank Ressler

Agenda

- Rozenkring: elke derde maandag van de maand van 20.00 tot 22.00 uur.
- Inloop koffieochtend: elke woensdag van 10.00 tot 12.00 uur;
- Repetitie Regenboogkoor: elke woensdag van 20.00 tot 22.00 uur;
- Quiltsters: elke donderdag van 09.30 tot 12.00 uur;
- Tuinieren: iedere 14 dagen van 13.30 tot 15.00 u;
- Meditatie: Elke vrijdag van 09.15 tot 10.00 uur;
- Mothers Prayers: elke vrijdag van 10.30 tot 12.00 uur;
- Regenboogdis: Elke laatste vrijdag van de maand om 18.00 u
- Regenboog open: elke woensdag, donderdag en vrijdag van 10.00 tot 12.00 uur;
- Stiltecentrum open: elke woensdag, donderdag en vrijdag van 10.00 tot 12.00 uur;

September		
Di 13	14.00u	Zin in de ouderdom
Do 22	20.00u	De Bijbel open
Di 27	14.00u	Zin in de ouderdom
Do 29		VIPs
Do 29	19.30u	Filmavond
Vr 30	18.00 u	Regenboogdis
Oktober		
Do 06	20.00u	De Bijbel open
Di 11	14.00u	Zin in de ouderdom
Do 20	20.00u	De Bijbel open
vr 28	18.00u	Regenbogodis
Ma 31	14.00u	Poëziemiddag
November		
Di 01	14.00u	Zin in de ouderdom
Wo 02	17.00u	Allerzielen buiten
Do 10	20.00u	De Bijbel open
Vr 11		Sint Maarten
Di 15	14.00u	Zin in de ouderdom
Wo 16	19.30u	Filmavond
Do 17		VIPS
Do 24	20.00u	De Bijbel open
Vr 25	18.00u	Regenboogdis
Za 26		Vliegende Speeldoos
December		
Do 01	20.00u	Liederen en muziek in de advents- en kersttijd

Wens : De herfst- en wintertijd maar weer goed doorkomen!

Vieringen van de Oecumenische Geloofsgemeenschap in De Regenboog

Let op: houd a.u.b. de digitale nieuwsbrieven in de gaten voor de meest actuele informatie.

Datum	Bijzonderheden	Voorgangers	Inzameling 2^e mandje
25-09		Pw. C. Hofschreuder	Diaconie/De Bakkerij
02-10	Viering van de Maaltijd	Ds. M. Buitenwerf	RK Wereldmissiedag van de kinderen
09-10		Pw. C. Hofschreuder	Algemeen kerkenwerk Prot. Gem. Leiden
16-10	Jubileum Regenboogkoor, viering van de Maaltijd	Ds. M. Buitenwerf	Avondmaalsproject, doel nog te bepalen
Do 20-10	19.00u Eucharistie	Pst. D. Langerhuizen	
23-10		Pw. M. Claassens	RK Missiezondag
30-10		Ds. R. van Waarde	Algemeen kerkenwerk Prot. Gem. Leiden
06-11	Allerheiligen/Allerzielen, m.m.v. Regenboogkoor	Ds. M. Buitenwerf, Pw. W. Hoogendoorn	RK Zondag voor de Oecumene
13-11	Viering van de Maaltijd	Ds. M. Buitenwerf	Diaconie/De Bakkerij
Do 17-11	19.00u Eucharistie	Pst. D. Langerhuizen	
20-11		Leden geloofsgemeenschap	RK Nationale Jongerencollecte
27-11	1 ^e Advent, m.m.v. Regenboogkoor	Ds. M. Buitenwerf	Kerk in Actie/Werelddiaconaat Colombia, onderwijs werkende kinderen

Alle vieringen zijn online te volgen via ons YouTubekanaal: 'Oecumene Merenwijk'.

Alle zondagse vieringen beginnen om **10.00 uur**. Voor de allerkleinsten is er crèche. Voor kinderen van 4-12 jaar is er kindernevendienst.

Neem contact op met Rieuwerd Buitenwerf (tel. 071-7854086) voor informatie over de jongerenvieringen.